

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO KODEKSO 2.8 STRAIPSNIO PAKEITIMO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Įstatymo projekto tikslas – sukurti galimybę Jaunimo nevyriausybinių organizacijų (toliau – JNVO) vadovais tapti asmenims nuo 16 metų.

Problema yra gaji jau daugelį metų ir tampa ydinga praktika bei kone taisykle stebint jaunimo politikos įgyvendinimą regionuose. JNVO, kurios yra įsteigtos kaip juridiniai asmenys, dažnai faktiškai vadovauja nepilnametis asmuo, o Juridinių asmenų registre (toliau – JAR) išviešintas kitas asmuo, sulaukęs pilnametystės.

Tokia situacija susidaro tada, kai JNVO pakeitus vadovą, naujuoju organizacijos lyderiu tampa žmogus, kuris dar nėra sulaukęs pilnametystės.

Stebint tendencijas didžiausiose JNVO Lietuvoje, absoliuti dauguma organizacijų struktūrinių padalinių nėra įsteigti kaip juridiniai asmenys, o jeigu įsteigti, JAR išviešintas asmuo ir faktinis organizacijos vadovas skiriasi. Tai sukuria papildomų problemų pareigas einančiam vadovui, kadangi dažnai faktinis vadovas turi ieškoti juridiniam asmeniui oficialiai vadovaujančio asmens ir gauti reikiamą informaciją ar parašus. Problemų kyla ir iš kitos pusės, kada juridinio asmens vadovas neša visą atsakomybę už organizaciją, nors pats joje faktiškai neveikia ir negali turėti įtakos kito juridinio asmens vadovo paskyrimui.

Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos atlikta vidinė apklausa parodė, kad tik maždaug 5 proc. JNVO yra užregistruotos JAR bei jų faktinis ir JAR išviešintas vadovas sutampa.

JNVO, kurios nėra įsteigtos kaip juridinis asmuo, kyla problemų dėl galimybės gauti projektinį finansavimą savivaldybėje ar nacionaliniu lygiu – jos priverstos kreiptis į kitas jaunimo organizacijas, kurios sutiktų savo vardu teikti projektinę paraišką ir nešti visą atsakomybę už projekto įgyvendinimą, tačiau faktiškai projekte numatytas veiklas įgyvendintų kiti asmenys.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorius – Lietuvos Respublikos Seimo narys Marius Matijošaitis.

3. Dabartinis teisinis įstatymo projekte aptartų teisinių santykių reglamentavimas

Šiuo metu teisinis reglamentavimas nustato, jog tik pilnametystės sulaukę asmenys gali būti JNVO vadovais.

4. Naujos teisinio reglamentavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projekte siūloma leisti JNVO vadovauti asmenims nuo 16 metų, turint atitinkamą tėvų sutikimą. Toks sprendimas leistų užbaigti ydinga praktika tapusią tendenciją, kada JNVO faktiškai ir juridškai vadovauja skirtingi žmonės, atvertų daugiau galimybių jauniems žmonėms. Mažesnės amžiaus ribos nustatymas paskatintų jaunimą aktyviau veikti savo regiono bendruomenėje ir prisidėtų prie rajonų jaunimo politikos situacijos gerinimo. Praktikoje pasitaiko ne vienas atvejis, kai JNVO vadovai savuose miestuose pabaigia vidurinę mokyklą ir nusprendžia išvykti studijuoti į didesnius miestus. Tai lemia dažną šių asociacijų vadovų kaitą, o regionuose kiekvienais metais rasti žmogų, kuris norėtų perimti vadovo poziciją ir su ja kylančias pareigas, ne visada pavyksta. Gimnazijos amžiaus jaunuoliai mažesniuose rajonuose turi puikias galimybes augti, rodyti iniciatyvumą, ieškoti projekcinio ar kitokio finansavimo, tačiau yra ribojami būtent dėl to, kad neturi aiškos galimybės vadovauti JNVO ir taip prisidėti prie savanoriškos, pilietiškos veiklos savo bendruomenėje.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymų projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Galima priimto įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymo projektas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Galima priimto įstatymo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo priėmimas neturės įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas strateginio lygmens planavimo dokumentams neprieštarauja.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, galiojantys teisės aktai, kuriuos būtina pakeisti ar panaikinti, priėmus teikiamą įstatymo projektą

Priėmus teikiamą Įstatymo projektą, kitų įstatymų priimti, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Įstatymo projekto atitiktis Valstybinės kalbos, Įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymų reikalavimams ir bendrinės lietuvių kalbos normoms, sąvokų ir terminų įvertinimas

Įstatymų projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo reikalavimų, ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

11. Įstatymo projekto atitiktis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei

Įstatymų projektai atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai

Įstatymui įgyvendinti įgyvendinamieji teisės aktai nereikalingi.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų pareikalaus ar leis sutaupyti įstatymo įgyvendinimas

Valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų įstatymo įgyvendinimas nepareikalaus ir, tikėtina, papildomų lėšų sutaupyta nebus.

14 Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos išvada;

Lietuvos Respublikos finansinių nusikaltimų tyrimų tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos išvada;

Lietuvos Banko išvada;

Valstybinės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos išvada;

Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos išvada;

Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos pozicija;

NVO vaikams konfederacijos pozicija;

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos išvada;

Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos išvada;

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos išvada

15. Reikšminiai įstatymo projekto žodžiai

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*:

„jaunimas“, „jaunimo NVO“, „NVO 16“, „jaunimo NVO 16“, „jaunimo vadovas NVO 16“

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Teikia

Seimo narys

Marius Matijošaitis